

**MŮŽE
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
KONKUROVAT
ŠKOLSKÉ SOUSTAVĚ?**

Setkání se zástupci krajů * Velké Meziříčí 2005

Zákon 561/2004 Sb. (školský zákon)

§ 7 (1) Vzdělávací soustavu tvoří školy a školská zařízení podle tohoto zákona.

Petra Buzková, Učitel'ské noviny 1/2004

**„.....rozvítet mimo
školskou soustavu
různé instituce pro
rekvalifikaci a
podobně – to mi
připadá s
prominutím
pitomé.“**

ČTK 20.8.2004

V krajských městech má fungovat hlavní **centrum**, připravující například koncepci dalšího vzdělávání a nabídku kurzů. V jednotlivých městech regionu se plánují **pobočky**, většinou **střední školy**. Školám tento systém pomůže. Vzhledem ke klesající porodnosti jim ubývá žáků a nabídka kurzů pro dospělé je cestou k plnému využití pedagogů, pomůcek i prostor. Školy si tak budou moci i **vydělat**.

G.B.SHOW, E.WENGER

G.B.Show: *Kvůli školní docházce jsem musel přerušit vzdělávání.*

Školství vychází z předpokladu, že vzdělávání je proces, který má začátek a konec a je důsledkem vyučování. Vytváří se třídy izolované od světa, aby proces drilu a předávání informací nadřazeným učitelem .nebyl rušen..... V tomto kontextu je pak studenty vnímáno vzdělávání jako nějaký samostatný svět, existujícího mimo společnost, jako irelevantní aktivita, která je navíc nudná, namáhavá, často ponižující, nesouvisející se životem, nerespektující každodenní zkušenost.

(Etienne Wenger: Communities of practice; Learning, meaning and identity, 1998).

ŠKOLY – NEBO IVD?

**Respektování
zvláštností škol a
institucí pro
vzdělávání
dospělých,
vyplývající z poslání
školského a dalšího
vzdělávání.**

Kromě škol působí na trhu dalšího vzdělávání cca 3.000 institucí

Skladba poskytovatelů dalšího vzdělávání v %:

Soukromé vzdělávací firmy	60
Školy	16
Vzdělávací instituty	10
Poradenské agentury	5
Občanská sdružení	3
Humanitární organizace	3
Jiné	3

ŠKOLSKÉ X DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

zabývá se výukou	zabývá se pomocí při výuce
vzdělávání jako příprava na život	vzdělávání jako doprovodný jev života
výchova „shora“	výchova participativní
důraz na výchovu	důraz na péči
převládající univerzalita hledání univerzálního designu vědění	individuální přístup univerzalita přístupů
zaměření na vzdělávací normativy odpovídající monologické metody	zaměření na potřeby účastníka odpovídající dialogické metody
vytváří osobnost	dotváří osobnost (udržuje, přetváří, zdokonaluje) pracuje s autonomní osobností
učení potenciálního (vše, co je ev.možno v životě potřebovat)	učení potřebného
uzákoněný, rigorózní školský systém	variabilní institucionální systém

ROZDÍLNOST V POJETÍ I.

pedagogika

- zabývá se výukou
- vzdělávání jako příprava na život
- výchova „shora“
- důraz na výchovu
- převládající univerzalita
- zaměření na vzdělávací normativy
- věda technologická (utváření člověka)
- vytváří osobnost

andragogika

- zabývá se pomocí při výuce
- vzdělávání jako doprovodný jev života
- výchova participativní
- důraz na péči
- individuální přístup
- zaměření na potřeby účastníka
- věda praktická (péče o člověka)
- dotváří osobnost (udržuje, přetváří, zdokonaluje) pracuje s autonomní osobností

ROZDÍLNOST V POJETÍ II.

- **disciplinární moc (větší sklon k dogmatismu)**
- **učení potenciálního (vše, co je ev. možno v životě potřebovat)**
- **hledání univerzálního designu vědění.**
- **základem je psychologie, psychoantropologie**
- **převládající totalitarismus**
- **rigorózní školský systém**
- **snaha o zavedení systému, pořádku, řádu**
- **distance od státu**
- **učení potřebného**
- **univerzalita přístupů**
- **základem je sociologie, socioantropologie**
- **převládající liberalismus**
- **variabilní institucionální systém**
- **řešení konkrétních situativních problémů**

ROZDÍLNOST POČÁTEČNÍHO A DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VYLUČUJE SPOLUPRÁCI?

Současná nesystémová tendence v ČR – další profesní vzdělávání jako záchytná síť pro převis školské nabídky.

Rozdílnost poslání nevyklučuje spolupráci

Nezbytnost vertikálního propojení počátečního a dalšího vzdělávání, vzhledem k

- **permanentní kvalifikační změně**
- **stále adaptabilitě kvalifikací a kompetencí**
- **individualizace kariérových i pracovních cest**
- **internacionalizaci kvalifikace a kompetencí v multikulturním prostředí**

Změnám na straně poptávky musí odpovídat **změny na straně nabídky**

- **pružná reakce vzdělávacích institucí**
- **nové požadavky na flexibilitu, rozmanitost a kvalitu**
- **konkurenceschopnost vzdělávacích institucí**
- **schopnost vytvářet kurzy „na míru“**
- **kombinace vzdělávání s poradenstvím**
- **zaměření na praktické využívání získaných poznatků a vědomostí**

HRDOST NA DOSAŽENÉ VÝSLEDKY NESMÍ NAHRADIT DIPLOMOVÁ AROGANTNOST.

Školy se budou muset smířit se skutečností, že diplom se stal vstupenkou do světa vnějších příležitostí a že je tedy jejich povinností formálně uznávat i paralelní cesty vedoucí k úspěchu.

Drucker P.F.: Věk diskontinuity

UČÍCÍ SE PODNIK

	Tradiční organizace	Učící se organizace
Hledisko pracovníka	<p>Pracovník je objektem vzdělávání</p> <p>Přístup pracovníka je pasivní</p> <p>Odpovědnost za vzdělávání má nadřizený</p> <p>Vzdělávací aktivity zajišťuje organizace</p>	<p>Pracovník je subjektem vzdělávání</p> <p>Přístup pracovníka je aktivní</p> <p>Vzdělávací aktivity jsou zajišťovány plánováním kariéry</p> <p>Odpovědnost za permanentní vzdělávání a zvyšování kvalifikace přebírá zaměstnanec</p>
Průběh vzdělávání	<p>Vzdělávání je časově vymezeno</p> <p>Jde o nárazové akce, kdy výuka probíhá podle potřeby</p>	<p>Jde o systematické nikdy nekončící vzdělávání vázané na individuální plán rozvoje</p>
Přístup ke vzdělání	<p>Vytváří se zřetelné hranice mezi externím a interním vzděláváním</p> <p>Často jde o vytržení z prac. procesu za účelem proškolení</p>	<p>Učení probíhá v rámci pracovního procesu různými formami.</p> <p>Vzdělávání se odehrává co nejbližší samotné práci</p>
Vzdělávací metody	<p>Vzdělávání je standardizované se stejnými výstupy</p> <p>Výuka probíhá hromadně</p>	<p>Učení probíhá na základě individuálních potřeb</p> <p>Cení se vysoké výkony</p> <p>Metody: koučing, mentoring, a multimediálními metody jsou využívány k osobnostnímu a profesnímu rozvoji jedince</p>

ZNALOSTNÍ PODNIK

Cíle:

- **osobní mistrovství** – vysoká míra koncentrace a motivace
- **modely chápání světa** – tvůrčí myšlení, účelné jednání
- **vytváření sdílené vize** – tvůrčí vedení
- **týmové učení** – tvůrčí integrace znalostí
- **systemové učení** – integrující se synergickým efektem

Zdeněk Palán

děkuje za vynaloženou
pozornost všem,
kteří vydrželi.

ROZDÍLNOST V POJETÍ I.

pedagogika	andragogika
zabývá se výukou	zabývá se pomocí při výuce
vzdělávání jako příprava na život	vzdělávání jako doprovodný jev života
výchova „shora“	výchova participativní
důraz na výchovu	důraz na péči
převládající univerzalita	individuální přístup
zaměření na vzdělávací normativy	zaměření na potřeby účastníka
věda technologická (utváření člověka)	věda praktická (péče o člověka)
vytváří osobnost	dotváří osobnost (udržuje, přetváří, zdokonaluje) pracuje s autonomní osobností

ROZDÍLNOST V POJETÍ II.

disciplinární moc (větší sklon k dogmatismu)	distance od státu
učení potenciálního (vše, co je ev. možno v životě potřebovat)	učení potřebného
hledání univerzálního designu vědění	univerzalita přístupů
základem je psychologie, psychoantropologie	základem je sociologie, socioantropologie
převládající totalitarismus	převládající liberalismus
rigorózní školský systém	variabilní institucionální systém
snaha o zavedení systému, pořádku, řádu	řešení konkrétních situativních problémů